

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.048/2023/7.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a személyesen eljáró **Felperes1** (Cím2) **felperesnek**, a dr. Bosch Márta ügyvéd (Cím16) által képviselt **Alperes1** (Cím4) **alperes** ellen munkaviszony iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 22.M.70.558/2020/68. számú ítélete ellen az alperes 69. sorszámu fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A perben felmerült 392.829 (háromszázkilencvenkétezer-nyolcszázhuszonkilenc) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[1] A felperes 2019. június 1-től állt az alperes alkalmazásában tárlatfelügyelő munkakörben, a budajenői munkahelyben kialakított kiállítás neve állandó kiállításának felügyeletét végezte. A munkaszerződés szerint a felperes teljes, kötetlen munkaidőben dolgozott, amennyiben nem tartózkodott a kiállítás helyszínén, hívásra meg kellett jelennie. A munkakörébe tárlatvezetési (vendégek fogadása, belépőjegyek árusítása, a rend, tisztaság fenntartása a kiállítás területén), illetve promóciós feladatok, azaz kiállítás népszerűsítése tartoztak.

[2] A felperes 2020. január 1. és 2020. március 12. között munkát végzett. A polgármester 2020. március 16-án – a Covid világjárvány miatt időközben elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel – megbeszélést hívott össze, és közölte, hogy mindenki végezze a karbantartási feladatait, illetve legyenek elérhetőek telefonon. A felperes vonatkozásában a

karbantartási feladat elvégzése azt jelentette, hogy a kiállítás területén rend és tisztaság legyen. A polgármester egyebekben a munkavállalókra bízta, hogy az ehhez szükséges feladatokat milyen ütemezésben látják el.

[3] egyéb érdekelt a 2020. március 17-én hozott 1/2020. (III.17.) számú Polgármesteri Utasításával elrendelte a nevű Háza és a munkahely működésének felfüggesztését a járvány idejére.

[4] A felperes 2020. március 13. és 2020. március 31. napja között szabadságon volt.

[5] A felperes 2020. április 1. napjától kezdődően felvette a munkát, de tárlatvezetést nem tudott végezni, ezért részben otthon tartózkodott, illetve a kiállítás területét takarította. Emellett a tűzriasztó téves működése esetén intézkedett annak kikapcsolásáról munkaidőn kívül is.

[6] A felperes 2020. április 17-én bent járt a polgármesteri hivatalban, ahol vita alakult ki közte és a polgármester között a tényleges munkavégzése tekintetében.

[7] Az alperes a felperes munkaviszonyát a 2020. április 23-án közölt felmondással 30 nap felmondási idővel a munkavállaló magatartásával összefüggő okból megszüntette. A felmondás indokolása szerint a felperes nem tett eleget a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 52.§-a szerinti munkahelyen történő megjelenési, rendelkezésre állási és a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartás tanúsítására irányuló kötelezettségének. A konkrét indok szerint a felperes 2020-ban a munkanapjain érdemi munkát nem végzett, munkahelyén rendszeresen nem jelent meg. A 40/2020. (III.11.) Korm. rendelettel elrendelt veszélyhelyzet kihirdetése után gyakorlatilag munkát nem végzett a veszélyhelyzetre hivatkozva. Amikor a munkáltató 2020. április 17-én ezt számonkérte, arrogáns, durva hangon lépett fel a munkáltatójával szemben és valótlan, a munkavégzéshez nem tartozó dolgokra hivatkozott. Hasonló magatartást tanúsított megelőzően több alkalommal is.

A kereset

[8] A felperes a keresetében a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként 2020. június 1-jétől 4.763.908 forint elmaradt munkabérből eredő kártérítés és 3.600.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete jogalapjaként arra hivatkozott, hogy a felmondás indokolása nem felel meg az Mt. 64.§ (2) bekezdés szerinti valós és okszerű indokolás követelményének.

[9] Előadta, hogy nem felel meg a valóságnak, hogy 2020-ban érdemi munkát nem végzett, figyelemmel arra, hogy az ellentétes a kitöltött jelenléti ívekkel is. A felmondás azon indoka is valótlan, hogy a munkahelyén ne jelent volna meg rendszeresen. Előadta, hogy a veszélyhelyzetben az alperes bezárta a munkavégzési helyül szolgáló kiállítást, látogatókat nem fogadtak, tárlatvezetés nem volt, más irányú munkavégzést pedig írásban nem rendelt el számára a munkáltató. Ennek ellenére rendszeresen bement a munkahelyére, ahol a szükséges takarítási feladatokat a kiállítás területén elvégezte, illetve ellenőrizte, hogy minden rendben van-e a kiállítás területén.

[10] Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy 2020. április 17-én arrogáns, durva hangnemből beszélt volna a polgármesterrel, hiszen éppen a polgármester volt az, aki emelt hangon vonta kérdőre, hogy miért nem veszi fel a munkát a munkahelyén.

[11] A sérelemdíj iránti kereseti kérelme tekintetében arra hivatkozott, hogy a felmondás indokolásának azon része, mely szerint nem végzett érdemi munkát sérti a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Előadta továbbá, 2017-2018 év óta – egy korábbi munkahelyről történő elbocsátását követően – pszichiátriai kezelés alatt áll, de 2020. áprilisban már tünetmentes volt, azonban az alperesnél fennállt munkaviszonya megszüntetését követően kiújultak a pszichiátriai jellegű panaszai (szorongás, hangulat ingadozás, alvászavar) és felerősödtek a már korábban diagnosztizált reflux betegségének tünetei. Hivatkozása szerint az alperesnél fennállt munkaviszonya megszüntetését követően állandó pszichiátriai kezelésre szorult és a már fennálló korábbi szívritmuszavara is gyakoribbá vált.

Az ellenkérelem

[12] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a felmondás jogszerű volt, annak indokolása egyértelmű, valós okokat tartalmaz. Előadta, hogy a felperes 2020. április 1-jétől nem a munkaköri leírásában és a 2020. március 16-án kapott utasítások szerint végezte a munkáját. A polgármester több alkalommal is találkozott a felperessel a faluban, amikor számon kérte a kiállítás elhanyagolt állapotát, valamint az ellátandó promóciós feladatokat. A polgármester időközben azt tapasztalta, hogy a kiállítás és az épület környéke piszkos, poros, a kiállítótermek elhalt rovarokkal volt tele. A megfelelő munkavégzés hiányát az alperes 2020. április 17-én kérte számon a felperestől, aki ekkor arrogáns, durva és emelt hangon támadta a polgármestert.

[13] Vitatta, hogy megsértette volna a felperes jóhírnévét és hangsúlyozta, hogy a felperesre vonatkozóan soha semmilyen tájékoztatást nem adott, a felmondás tényéről és körülményeiről kizárólag a hivatali kötelezettségük teljesítése érdekében és mértékéig tudtak az alperes dolgozói.

[14] A munkáltatói felmondás jogszerűsége miatt az egészségsérelemre alapított követelését is megalapozatlannak tartotta.

[15] Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének, mivel a megszűnt munkaviszonya után sem kísérelt elhelyezkedni, holott teológus és szakács végzettséggel is rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság határozata

[16] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3.910.367 forint elmaradt jövedelemből eredő kártérítést, valamint 1.000.000 forint sérelemdíjat.

[17] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás során megállapította, hogy az alperes által csatolt és a bérszámfejtés alapjaként elfogadott 2020. január-február-március havi jelenléti ívek cáfolják a felmondás azon indokát, hogy a felperes 2020-ban a munkanapjain érdemi munkát nem végzett, illetve munkahelyén nem jelent meg. A felperes

2020. március 13. és március 31. között szabadságon volt, így sem megjelenési, sem munkavégzési kötelezettsége nem volt.

[18] A perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az alperes a veszélyhelyzet kihirdetését követően módosította volna a munkaszerződését vagy eltérő megállapodás jött létre a felek között történő személyes jelenlét vonatkozásában. A veszélyhelyzet kihirdetése előtt pedig a felperes munkavégzési helyen történő személyes jelenlétét a munkáltató csak abban az esetben várta el, ha volt látogatója a kiállításnak vagy volt egy előre regisztrált bejelentkezett csoport. A felperesnek elérhetőnek kellett lennie telefonon, rendelkezésre kellett állnia, azonban nem volt elvárás, hogy látogatók hiányában az épületben tartózkodjon.

[19] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felmondás azon indoka, hogy a felperes 2020-ban munkanapjain érdemi munkát nem végzett, illetve a munkahelyén rendszeresen nem jelent meg, valótlan.

[20] Az elsőfokú bíróság 2020. április 1-jét követően pedig megállapította, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a felperes nem végzett munkát, illetve a munkahelyén nem jelent meg. Önmagában az a körülmény, hogy a tanúk csak néhány alkalommal találkoztak a felperessel a munkahelyben, nem bizonyítja, hogy a felperes kizárólag ezeken a napokon járt bent a munkahelyén.

[21] tanú4, valamint tanú3 tanúk állandó munkavégzési helye máshol volt, a munkahely épületében csak alkalmasszerűen, illetve néhány órát tartózkodtak. Nem bizonyítja a felmondás indokát az sem, hogy a polgármester a kiállítás helyszínén azt tapasztalta, hogy elhullott rovarokkal volt teli a terület. Sem az alperes, sem a polgármester nem jelölte meg közelebbről, hogy ez melyik napokon történt. A polgármester kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy egy 2020. márciusi ellenőrzés során tapasztalt állapotot jelölt meg, amely nem bizonyítja, hogy a felperes 2020. április 1. után sem tett volna eleget a takarítási feladatainak.

[22] A polgármester azon előadását, miszerint többször számonkérte a felperestől a kiállítás elhanyagolt állapotát, valamint az elmaradt promóciós feladatokat, az alperes nem bizonyította.

[23] A felperes 2020. február 19-én „Javaslatétel promóciós tevékenységre” tárgyban küldött e-mailt, melyre azonban a polgármestertől válasz nem érkezett.

[24] Az alperes azt sem tudta kétséget kizáró módon bizonyítani, miszerint a felperes 2020. április 17-én arrogáns, durva hangon lépett volna fel a munkáltatóval szemben, illetve azt megelőzően több alkalommal is hasonló magatartást tanúsított volna. tanú4 vallomásából pedig azt lehetett megállapítani, hogy a vita során a polgármester volt az, aki először emelt hangot ütött meg.

[25] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesi felmondás indoka valótlan, ezért jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát.

[26] Az elsőfokú bíróság az elmaradt munkabér kapcsán keletkezett kártérítés összegét mindösszesen 3.910.367 forintban állapította meg. E körben értékelte, hogy a felperes személyes nyilatkozata szerint meg sem próbált elhelyezkedni, nem tett igazolható lépéseket a kára csökkentésére, új munkaviszony vagy egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítése iránt. Ezért a bíróság a 2020. augusztus 1. és az ítélelhozatal közötti időszak vonatkozásában levonásba helyezte a minimálbér összegét, amelyet a felperes elvárhatóan megkereshetett volna.

[27] Az elsőfokú bíróság a jóhírnév megsértése kapcsán előterjesztett sérelemdíj iránti kereseti kérelmet elutasította. A felperes ugyanis saját maga tájékoztatta ismerőseit a

munkaviszonya megszüntetésének tényéről és annak indokáról is, így az alperes nem tanúsított jogellenes magatartást.

[28] Az elsőfokú bíróság a perben elkészült igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes egészségi állapotában állapotromlás következett be, mely részben közvetlen, részben közvetett okozati összefüggésben állt a munkaviszonya megszüntetésével. A bíróság a reflux és a pitvarfibrilláció betegségek súlyosbodására tekintettel 350.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

[29] A szakvélemény alapján az is megállapítható volt, hogy az egzisztenciális bizonytalansággal, majd a munkaviszony megszüntetésével okozati összefüggésben a felperesnél közepes súlyosságú szorongásos depresszió tüneteivel kevert alkalmazkodási zavar alakult ki. Tekintettel arra, hogy ez az állapot a betegség szintjét elérte, amely miatt gyógyszeres terápiában részesült, így a bíróság 650.000 forint sérelemdíjat talált a felperest ért személyiségi jogsérelemmel arányban állónak.

A fellebbezés

[30] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődlegesen kérte a felperes keresetének elutasítását. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását oly módon, hogy a felperes javára 2020. június 1-jétől 2020. november 1-ig ítélje meg az elmaradt jövedelmet az általa megkereshető 161.000 forint minimálbérrel csökkentett összegben, 849.135 forintban és utasítsa el a sérelemdíj iránti keresetet. Harmadlagosan akként kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hogy kötelezze az alperest 849.135 forint elmaradt munkabér, valamint 350.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Kérte a felperes a másodfokú perköltségben való marasztalását is.

[31] Előadta, hogy az elsőfokú eljárás során a történeti tényállás teljeskörűen feltárára került. A munkáltató rugalmas munkaidőt határozott meg a felperesnek, emellett a jelenléti ívet a bizalmi elv alkalmazásával önbevallásra építette. A felperes április hóban elmulasztotta a jelenléti ív kiállítását. A munkáltató a kiállítás gondozatlanságát észlelte, ezért szóban felhívta a felperes figyelmét, hogy munkát kell végeznie. Az iratokhoz csatolt „promóciós terv” mind tartalmában, mind terjedelmében nem mutat hasznosítható érdemi munkát.

[32] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az „fegyveregyenlőség” elvét, amikor nem adott lehetőséget a szervezeti képviselőnek, tanú4 tanú meghallgatásán való személyes részvételére, kérdések feltételére vonatkozó indítványra, ellentmondások feloldására, esetleges szembesítésre. Előadta, hogy a tanú nyilvánvalóan nem volt elfogulatlan, sértett volt, mert „előre nem kérte fel a polgármester a tanúskodásra”, áthelyezte más munkakörbe. Időközben a tanú más munkahelyre ment dolgozni. Az elsőfokú bíróság pedig a polgármester, mint a munkáltatói jogkör gyakorlójának előadását bizonyítottság hiányában mellőzte, nem vette figyelembe annak ellenére, hogy azok tények és jelentősen befolyásolják a tényállást.

[33] A polgármester az elsőfokú eljárás során előadta, hogy a felperessel a problémák 2020. elején kezdődtek, a pandémia járványhoz kötődően. Valóban szóbeszéd tárgya volt, hogy a felperes nem végez semmilyen munkát, az általa készített promóciós anyag pedig nem volt megfelelő. A felperes figyelmét több ízben felhívta a kiállítás hatékonyabb működtetésére, a kiállítás körülményeinek eredeti szinten tartására. Erre egy alkalommal azt a választ adta a felperes, hogy ő nem „culáger”, hanem tárlatvezető. A

pandémia idején egyre jobban kijött a felperes nehéz kezelhetősége. A felperessel kapcsolatos végső döntést az hozta meg, hogy április hónapra még a jelenléti ívért sem volt hajlandó bejönni. Ezt tanú5 tanú bizonyította, akinek a vallomása az ítéletben nem került rögzítésre.

[34] Előadta, hogy az elsőfokon eljáró bíróság nem kellő súllyal mérlegelte azt, hogy a felperes 2020. november 2-án elhelyezkedett, ahol magasabb volt a fizetése 40-80.000 forinttal havonta.

[35] Sérelmezte, hogy a bíróság mellőzte tanú3 tanú állításának mérlegelését, mely szerint 2020. március 16-án a munkáltató vészhelyzet idejére is munkát rendelt el, a kiállítást zárta be a látogatók elől.

[36] A bíróság nem kellő súllyal értékelte tanú6 háziorvos tanú vallomását, aki előadta, hogy a felperes jogviszonyának megszüntetése utáni időszakra kimutatható, hogy a „szokásos” megbetegedésen túl, nem tapasztalt egészségromlást a felperesnél.

[37] Kiemelte, hogy a felperes előadása és az orvosszakértői vélemény is rögzíti, hogy a pszichiátriai problémái a covid járványra tekintettel előjöttek és telefonon fel is kereste a pszichiátert, aki gyógyszereket írt fel a részére. Megállapítható tehát, hogy a felmondást megelőzően egy hónappal a covid járvány miatt fordult félelmében pszichiáterhez a felperes. Ennek ellenére a szakértői vélemény részben a covid okozta szorongás, részben az élettörténet, részben a meglévő betegségeivel összefüggésben állapította meg a depressziót és a szomatikus betegségek kiújulását.

[38] Az alperes előadta, hogy a felperes a kórelőzményeit előzetesen nem közölte a munkáltatóval. A szakértői véleményből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes súlyos élethelyzetben volt évekkorábban és emiatt pszichiátriai kezelésre szorult és a korábbi jogviszonyai megszüntetése ezt a betegségeit minden esetben újra felerősítette, kezelésre szorult.

[39] Álláspontja szerint nem róható a munkáltató terhére a felperes többéves egészségügyi problémái és a koronavírus járvány okozta egzisztenciális félelem, stressz.

[40] Az alperes elsődleges fellebbezése kérelme alapján kérte, hogy az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűségét bírálja felül a tekintetben, hogy a vészhelyzeti belső szabályozás alapot adhatott-e arra, hogy a szervezeti képviselőt a bíróság kizárja az eljárásból, ha van jogi képviselője. Az alperes álláspontja szerint jogellenesen járt el a bíróság, figyelemmel arra, mert a jogi képviselő a tényállást nem ismerheti olyan alapossággal, hogy a tanúk meghallgatásakor a valóság feltárható legyen. E körben bírálja felül az elsőfokú bíróság ítéletének anyagi jognak való megfelelőségét, fogadja el az alperes azon előadását, miszerint a felperes nem végzett jó munkát, visszaélészerűen nem vette át a jelenléti ívet, azt nem vezette és nem adta le a polgármesteri hivatalban. A felperes bírósághoz benyújtott beadványai egyértelműen alátámasztják, hogy tiszteletlenül viszonyul és viszonyult a munkáltató vezetőjéhez, tehát a felmondás indokai valósak és okszerűek.

[41] Hivatkozott arra, hogy a kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos, helyességéhez nyomatékos kétség fér. Minden bizonyíték nélkül a felperes előadására alapozta, hogy munkahelyi konfliktusa volt. Ezt az előadását visszavetíti a felmentése és az eredeti keresetében megjelenő vallásosságának „üldözésében” látta kiteljesedni. Ellentmondás tapasztalható a szakvéleményben a tekintetben is, hogy a felperes betegségtörténete és élettörténete okán, a súlyos pszichés megterhelés egzisztenciális krízis nála depressziós, szorongásos tünetet okoz.

[42] Kérte, hogy a másodfokú bíróság értékelje, miszerint a felperes elmulasztotta az együttműködési kötelezettségét, amikor a munkáltató előtt nem ő tárta fel a betegségeit.

[43] Amennyiben a másodfokú bíróság az elsődleges fellebbezési kérelmének nem ad helyt, abban az esetben kérte, hogy a másodlagos fellebbezése szerint kötelezze az alperest. Előadta, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, elismerte, hogy az elmaradt jövedelem pótlására soha nem keresett munkát, a betegségeire és céljaival nem egyező munkahely hiányára tekintettel. Nyilatkozott, hogy a szakképesítésének megfelelő munkakörben nem kívánt elhelyezkedni. A szakács szakképesítésen túl nincs más szakképesítése, mert a teológián nem szerzett oklevelet, csak abszolutóriummal rendelkezik.

[44] A harmadlagos fellebbezési kérelmében fenntartotta az első és másodlagos fellebbezésében foglalt indokokat. Kiegészítette azzal, hogy a felperes alapbetegségei közül a felmentést közvetlenül követően a reflux kiújulására merült fel adat, így az elsőfokú ítéletben megállapított sérelemdíj megítélését tartanák indokoltnak.

A fellebbezési ellenkérelem

[45] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

[46] Előadta, hogy bár a munkáltató rugalmas munkaidőt határozott meg részére és emellett a jelenléti ívet bizalmi elv alkalmazásával önbevallásra építette, ennek ellenére a felperesnek 2019. júniusától 2020. januárig nem kellett jelenléti ívet vezetnie. Hivatkozott arra, hogy a tárlatvezetés, mint munkakör nem merítette ki a foglalkoztatását, azonban a munkáltató nem ezen indokra hivatkozva szüntette meg a felperes jogviszonyát. Előadta továbbá, hogy nemcsak a felperes, hanem a hivatal többi dolgozója sem vezetett jelenléti ívet. Ezen helyzetre való tekintettel a felperes már a márciusi jelenléti ívét is a hivattalal egyeztetve elektronikus úton küldte be, és az áprilisi ívet is a korábbi megbeszélés értelmében így várta a pénzügytől, amit azonban nem küldtek meg a számára.

[47] A felperes hivatkozott arra, hogy egy koncepció eljárásnak az elszenvedője, amit alátámaszt tanú5 tanúvallomása is. A munkáltató azt a hónapot kéri számon a jelenléti ív vezetése kapcsán, amikor a felperesnek felmondtak. Mindezt úgy, hogy tanú5 a megbeszélés ellenére, nem küldte meg a felperes részére. Lényeges momentum továbbá, hogy az áprilisi jelenléti ívet hó végén kellett volna leadni a felperesnek, márpedig őt 2020. április 23-án azonnali hatállyal felmentették a munkavégzés alól.

[48] Álláspontja szerint valótlan a felmondás, mivel folyamatosan munkát végzett. Nem felel meg a valóságnak, hogy az alperes már több alkalommal felhívta a felperes figyelmét a kiállítás gondozatlansága kapcsán. A promóciós tervezet pedig megküldte az alperesnek, melyre semmilyen visszajelzést nem kapott. Az alperes döglött légy tetemekre hivatkozott a gondozatlansága utalva, holott a felperes nemcsak a rendre ügyelt, hanem a bezárt tárlat műszaki állapotát is folyamatosan ellenőrizte.

[49] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem járt el jogellenesen, amikor a tárgyalóterembe csak az aktuálisan idézett személyek jelenlétét engedte meg, továbbá, tanú4 tanút eredetileg az alperes kérte meghallgatni.

[50] Hivatkozott arra, hogy az önként vállalt plusz elfoglaltságnak köszönhetően értelmesen és hasznosan tudta kitölteni a munkaidejét, holott eredetileg nem ezen tevékenységek végzésére szerződött. Az alperes burkolt szándéka egyértelműen tetten érhető, amikor meg akart szabadulni a felperes személyétől, munkakörét le akarta építeni, mint azt később meg is tette.

[51] A sérelemdíj vonatkozásában előadta, hogy az alperes a tárgyaláson elismerte, hogy úgy nyilatkozott, a felperes nem dolgozott meg a béréért.

[52] Álláspontja szerint az alperes nem tudta bizonyítani, miszerint akár egyetlen alkalommal is megjegyzést tett volna a felperes munkavégzésével kapcsolatban. Előadta, hogy tanú⁴ tanúvallomásával leginkább az volt a problémája az alperesnek, hogy nem tudott rá nyomást gyakorolni, mivel időközben kérte az áthelyezését. A tanú az igazságnak megfelelő tanúvallomást tett.

[53] Előadta, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során a szakértői véleménnyel kapcsolatban kifogást nem emelt, 15 nap elteltével sem tette meg az észrevételeit. Előadta, hogy a felperes esetében panaszai újbóli megjelenését elsősorban nem a járvány, hanem az alperesnek a felperessel szembeni, a járvány kapcsán tanúsított bánásmódja, magatartása idézte elő. Azért beszélt telefonon a pszichiáterével a felperes, mert a járvány korlátozó intézkedései miatt nem kereshette meg. Megemlítette, hogy két és fél év tünet-, és gyógyszermentes időszak után kellett újra antidepresszánt szednie, ráadásul annak adagolását rövid időn belül a duplájára kellett emelnie.

[54] A fentiekén túl megemlítette, hogy számtalan téves tűzriasztás volt, amely meglehetősen nagy riadalmat okozott a településen és amelynek következménye a felperesen csapódott le. Bizonyítást nyert, miszerint az alperes minősíthetetlen hangnemben, nyomdafestéket nem tűrő módon beszélt a hivatal dolgozóival, többek között a bíróság által is megismert tanú⁴tal. Továbbá a felperesről nyíltan pejoratív megállapításokat tett a beadványaiban a bíróság előtt.

[55] Hivatkozott arra, hogy a pandémia okozta zárlat és elhelyezkedési nehézségei miatt – a vendéglátás bezárt, majd jöttek a leépítések – nem kapott állást. Előadta továbbá, hogy a kárenyhítés vonatkozásában elsődlegesen az alperes volt az, aki ellehetetlenítette a felperest azzal, hogy a törvényben előírt álláskeresői támogatásra való jogosultsági idő megszerzése előtt egy nappal mondott fel a felperesnek, így az ellátásra nem vált jogosulttá. Fel sem merült a felperesben, hogy a bíróság kárenyhítésre hivatkozva levonja a minimálbér összegét a neki járó kártérítésből. A per elhúzódása egyrésztől nem írható a felperes rovására, másrészt ebben ő is ellenérdekelt, mivel személy szerint is komoly kárt okoz az infláció.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

[56] Az alperes fellebbezése megalapozatlan.

[57] A másodfokú bíróság a fellebbezése során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, döntésével és annak indokaival egyetértett, ezért azt a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[58] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre – azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[59] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján, helyes indokainál alapján hagyta helyben, ezért a fellebbezés kapcsán csupán az alábbiakra mutat rá.

[60] Az alperes elsődleges fellebbezési kérelme szerint az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabályt segett akkor, amikor a törvényes képviselő kizárta az eljárásból.

[61] A Pp. 64. § (1) bekezdése szerint, ha a törvény egyes perbeli cselekményekre másképp nem rendelkezik, a fél helyett az általa vagy törvényes képviselője által meghatalmazott képviselő is eljárhat.

[62] A Pp. 68. § (1) bekezdése szerint a meghatalmazás akár a per vitelére, akár egyes berbeli cselekményekre szólhat. A meghatalmazásból egyértelműen ki kell tűnnie, hogy annak hatálya mely ügyre vagy ügykörre terjed ki. A per vitelére szóló meghatalmazás kiterjed a perrel kapcsolatos minden nyilatkozatra és cselekményre, ideértve a viszontkereset indítását, továbbá a biztosítási intézkedésekkel kapcsolatos eljárást is.

[63] Az alperes a 2020. október 5-én kelt meghatalmazással a Ügyvédi Irodát meghatalmazta, hogy a Budapest Környéki Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma előtt 22.M.70.558/2020. ügyszámon folyamatban lévő eljárás során és az azt követő eljárások során az egyes eljárások teljes szakaszában, bármely bíróság, más hatóság, valamint harmadik személyek előtt az alperest teljes jogkörben képviselje. A 2021. november 30-án tartott tárgyaláson az alperesért megjelent név2 ügyvéd az ügyvédi meghatalmazás alapján, és egyéb érdekelt1 törvényes képviselő. A tanács elnöke a járványügyi helyzetre tekintettel a BKT akkor hatályos Szabályzatának 18. § (1) bekezdés c) pontja és (3) bekezdése alapján, illetve arra is tekintettel, hogy a törvényes képviselőt a bíróság nem idézte a tárgyalásra, felkérte a polgármestert, azaz egyéb érdekelt1t a tárgyalóterem elhagyására.

[64] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az eljáráshoz becsatolt 2021. november 2. napjától hatályos, a Budapest Környéki Törvényszék Szabályzata 4. §-a tartalmazza, miszerint a BKT épületeibe a bíróság által foganatosított eljárási cselekményre idézett személy, és általa a bírósági eljárásban képviseleti joggal meghatalmazott személy, és törvényes képviselője léphet be.

[65] Az elsőfokú bíróság valóban eljárási szabályt sértett akkor, amikor a törvényes képviselőt kizárta a 2021. november 30-án tartott tárgyalásról, azonban ez nem minősül olyan súlyos eljárási szabálysértésnek, amely miatt az ítélet kötelező hatályon kívül helyezése lenne indokolt. Az alperes pedig nem terjesztett elő fellebbezési kérelmet az ítélet hatályon kívül helyezése iránt

[66] Nem fogadta el a másodfokú bíróság tanú4 tanú vonatkozásában tett alperesi nyilatkozatot az elfoglaltság kapcsán, mivel az alperes erre vonatkozóan bizonyítékot nem terjesztett elő, kizárólag csak tényállítást adott elő. Ennek kapcsán a tanú elfoglaltsága nem áll fenn, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a tanút figyelmeztette a hamis tanúzás törvényes következményire és a tanúvallomásából sem állapítható meg, hogy elfoglalt lett volna.

[67] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság következtetésével, miszerint a munkáltató nem bizonyította, hogy a felperes nem végzett munkát. A munkáltatói felmondás tartalma szerint a felperes 2020. munkanapjain érdemi munkát nem végzett, munkahelyén rendszeresen nem jelent meg. Az elsőfokú eljárás során azonban az alperes a felperes 2020. januári-februári munkavégzése kapcsán nem tett konkrét nyilatkozatot, miszerint nem végzett volna munkát. Az alperesi képviselő pedig előadta, hogy nem tudott olyan esetről, hogy a felperes ne jelent volna meg a munkavégzési helyén, abban az esetben, ha volt látogató és olyanról sem, hogy telefonon ne lett volna elérhető, amikor távol volt, ilyen jelzés hozzá nem érkezett. A munkáltató ténylegesen 2020. április 1-jét követő időszakra vonatkozóan nyilatkozott az elsőfokú eljárás során, hogy a felperes ezen időponttól nem végzett munkát. Az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk azonban ezzel ellentétes nyilatkozatot tettek, miszerint a felperes 2020. április 1-jét követően is megjelent a

munkavégzési helyén. Azonban mind tanú4, mind tanú3 állandó munkavégzési helye máshol volt, így nyilvánvalóan a felperes teljes munkavégzésére nem láttak rá. A törvényes képviselő a meghallgatása kapcsán sem tudott konkrét napot vagy időpontot megjelölni, amikor a felperes nem jelent meg munkavégzésre, illetve ténylegesen nem végzett munkát. A tanúk egybehangzóan nyilatkoztak, hogy 2020. március 16-át követően a polgármester a munkavállalókra bízta, hogy mikor és milyen formában végzik a munkaköri feladataikat. A polgármester a tanú meghallgatása során elmondta, hogy annyi volt az elvárása, hogy mindenki gondoskodjon a saját munkaköréhez igazodva az épület állagának megóvásáról, biztosítsa a megfelelő, kulturált körülményeket. Saját döntése volt a munkavállalóknak, hogy az általa megjelölt feladatokat milyen ütemezésben hajtják végre. A polgármester előadta, hogy március első felében észlelte a felperesi munkavégzés hiányát, melyről tájékoztatta is őt. Azonban az elsőfokú eljárás során a 2020. április 1. utáni időszakra vonatkozóan jelölte meg a felperesi mulasztást.

[68] A fentiek alapján a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy az alperes nem tudta bizonyítani azon indok valóságát sem, hogy a felperes 2020. évben, így 2020. április után nem végzett munkát, ezért a felmondás ezen indoka valótlan.

[69] A jelenléti ívek kapcsán a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a tanúk egybehangzóan nyilatkoztak, hogy valóban fel kellett venni a jelenléti íveket, de azt csak hó végén kellett leadniuk. tanú5 aki a könyvelést végezte, előadta, hogy nem dokumentálták a jelenléti ívek átadásának tényét, de miután a bérszámfejtés ez alapján történt, azt jelenti, hogy azt visszakapták. Az, hogy az adott hónapon belül a dolgozók milyen gyakorisággal töltötték ki a jelenléti ívet, rájuk volt bízva. A felperes márciusig megjelent és felvette a jelenléti íveit, a márciusit azonban már nem személyesen adta le, hanem csak e-mailben küldte meg. Április jelenléti ívet valóban nem vette át a felperes, de figyelemmel arra, hogy április 17-én került sor a munkaviszonya megszüntetésére, a jelenléti íveket pedig a hónap végéig kellett leadni, továbbá a munkavállalókra bízta, hogy azt mikor töltik ki, így a felperes terhére ezen mulasztás nem értékelhető. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a felmondás indokolása nem is tartalmazza a jelenléti ív leadásának elmulasztását, így az a felperes terhére nem róható.

[70] Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes tiszteletlenül vagy arrogánsan beszélt az alperessel, így ezen fellebbezési indok is valótlan.

[71] Az alperes a fellebbezésében hivatkozott a szakértői vélemény hiányosságaira. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az elsőfokú eljárás során az alperes észrevételt nem terjesztett elő a szakértő véleményével kapcsolatban, hanem a 2022. november 29-én tartott tárgyaláson kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a szakértői véleményt elfogadja.

[72] A Pp. 373. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során – a (2) – (5) bekezdésben foglalt kivételekkel – a keresetet, a viszontkeresetet és a beszámítást, illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A kereset-, ellenkérelem változtatást elutasító végzést a másodfokú bíróság legkésőbb az ítéletében, vagy az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésében indokolja.

A (3) bekezdés szerint a kereset-, és ellenkérelem-változtatásnak akkor van helye, ha az a (2) bekezdés szerinti ténnyel áll közvetlen okozati összefüggésben. A fél akkor terjeszthet elő új bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítási eszközt, ha az a (2) bekezdés szerinti tény bizonyítására vagy a keresete ellenkérelme alapjául, korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott tudomására vagy keletkezett.

[73] Figyelemmel arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során a szakértői véleményt elfogadta, így a fellebbezésben megjelölt szakértői véleménnyel kapcsolatos utólagos észrevételeket a másodfokú bíróság elutasította.

[74] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelte, miszerint a felperes 2020. november 2-án elhelyezkedett. Éppen ellenkezőleg az elsőfokú bíróság megindokolta az ítéletében, hogy a felperes 2021. július 31-ig munkaviszonyban állt, ahol magasabb jövedelemre tett szert, mint az alperesnél, így elmaradt jövedelemből kára nem merült fel, ezért az elsőfokú bíróság a 2021. augusztus 1. és 2022. november 29. közötti időszakra határozta meg az elmaradt jövedelem kártérítés címén történő megtérítését.

[75] Az alperes fellebbezése megalapozatlan a kárenyhítés vonatkozásában is. Az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetése kapcsán tájékoztatta a munkáltatót arról, hogy az ő érdekében áll annak bizonyítása, hogy a felperes a munkaviszonya megszüntetését követően, egy adott időponttól, egy konkrét munkahelyen, meghatározott bér mellett el tudott volna helyezkedni, amennyiben eziránt lépéseket tesz. Az alperes azonban kizárólag arról nyilatkozott, hogy a felperes el tudott volna helyezkedni szakács vagy egyéb munkakörben, de konkrétan nem jelölte meg, hogy milyen munkahelyen és milyen munkabér mellett.

[76] A munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei egyes kérdéseiről szóló 6/2016. (XI.28.) KMK vélemény 7.) pontja szerint a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségével kapcsolatban a bizonyítás a munkáltatót, mint károkozót terheli. A KMK vélemény indokolása szerint a munkáltatónak nem elegendő a munkavállalói kötelezettségre vonatkozó pusztá hivatkozása, hanem meg kell jelölnie azokat a tényeket, körülményeket, amelyek a hivatkozását alátámasztják, állítását bizonyítják arra vonatkozóan, hogy a perbeli időszakban a munkavállaló reálisan milyen jövedelmet érhetett volna el. A munkáltatóra háruló bizonyítás sikertelensége, a munkáltató terhére esik, a bíróság hivatalból bizonyítást nem folytathat le, hivatalból „köztudomású” adatokat nem vehet figyelembe. A Kúria BH2022.52. számú döntésében kimondta, hogy a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként járó kártérítés összegének számításánál figyelembe kell venni, ha a munkáltató sikeresen bizonyítja azt, hogy a károsult munkavállaló a munkaviszonya jogellenes megszüntetését követően nem tett eleget az adott helyzetben elvárható kárenyhítési kötelezettségének.

[77] A fentiek alapján nem fogadható el az alperes állítása, miszerint a felperes szakács munkakörben elhelyezkedhetett volna, ezen előadását nem bizonyította, konkrét munkahelyet, munkabért nem jelölt meg.

[78] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj körében is megalapozott és indokolt döntést hozott, ezért az indokolás szükségtelen megismétlése nélkül, az elsőfokú ítéletet a sérelemdíj vonatkozásában is helybehagyta.

Záró rész

[79] A fellebbezési eljárásban pernyertes felperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság a perköltség tárgyában való határozathozatalt mellőzte a Pp. 81. §-a alapján.

[80] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján személyes illetékmentességgel rendelkezik, ezért a perben felmerült 392.829 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

[81] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. §-a zárja ki.

Budapest, 2023. május 2.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Kulisity Mária s.k.
bíró